

Osaajaprofiilit

Katsaus tulevaisuuden osaajaprofiileihin

Laura Jokinen
Maria Kianen
Pia Nikkinen

2020

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

 Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

 Euroopan unioni
European Union

 Rovaniemi

 MONIMUOTOISET
TYÖMARKKINAT
JA VERKOSTOT

 LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

 REDU

 LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

Sisällys

Miksi loimme osaajaprofiilit?	3
Tulevaisuuden osaajaprofiilit	4
Kuka osaajaprofiileja voi hyödyntää?	5
Työnantajien terveiset	6
Osaajaprofiilien esittely	7
Tulevaisuuden kiinteistötekniikan ammattilainen	7
Tulevaisuuden kokki	9
Tulevaisuuden metsäkoneenkuljettaja	11
Tulevaisuuden luonto-opas	13
Tulevaisuuden puhtausalan ammattilainen	15
Tulevaisuuden rakennustyöntekijä	17
Tulevaisuuden sairaan-/lähihoitaja	19
Tulevaisuuden tarjoilija	21
Tulevaisuuden sesonkiosaaja	23
Tulevaisuuden yrittäjämäinen moniosaaja	25
Lopuksi: Tulevaisuuden työnkuvat	27

Tämä koonti on toteutettu Monimuotoiset työmarkkinat ja verkostot työllistymisen mahdollistajana - hankkeessa, jota rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto (ESR) ja Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus. Mukana hankkeessa ovat Rovaniemen työllisyyspalvelut, Lapin yliopisto, Lapin koulutuskeskus REDU ja Lapin ammattikorkeakoulu.

Lisätietoja hankkeesta löydät hankkeen [kotisivulta](#).

Miksi loimme osaajaprofiilit?

Mitä osaamista lappilaisessa elinkeinoelämässä tarvitaan? Millä osaamisella työllistyy nyt ja lähitulevaisuudessa?

Lapissa monella alalla on työvoimapula ja yrityksillä on haaste löytää osaavia tekijöitä. Yrityksen rekrytoidessa uutta työntekijää on osaaja löydettävä nopeasti, eikä aikaa pitkään kouluttamiseen välttämättä ole varattu.

Rovaniemellä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli loppuvuonna 2019 noin 9% (noin 3000 henkilöä). Avoimia työpaikkoja oli samaan aikaan noin 870. Miten saada osaajat ja työpaikat kohtaamaan? Mitä tehdä, jos avoimessa tehtävässä on jokin osa-alue, jota työnhakijan osaaminen ei vastaa? Uskaltaako työnhakija silti hakea työtehtävää ja työnantaja rekrytoida?

Monimuotoiset työmarkkinat ja verkostot työllistymisen mahdollistajana (ESR) -hankkeessa selvitimme työvoimapulasta kärsivien alojen näkökulmasta, millaista osaamista eri aloilla tarvitaan, jotta yritys ja tekijä voivat menestyä nyt ja tulevaisuudessa.

Osaamiskartoitusten pohjalta loimme 8 uutta tulevaisuuden osaajaprofiilia, jotka tekevät näkyväksi eri alojen ja ammattien osaamista sekä tulevaisuuden osaamisvaatimuksia. Hankkeen toiminnan, havaintojen ja tämän koonnin tuloksena syntyi myös kaksi uutta tulevaisuuden osaajaprofiilia, jotka esitellään myöhemmin.

Kaikkia profiileja yhdistävä osaamisalue oli, alan ammattiosaamisen rinnalla, digiosaaminen. Tulevaisuudessa alalla kuin alalla pääsee hyödyntämään uusinta teknologiaa [1][2]. Kiinnostus ja valmiudet alan digioppimiseen tulisikin herättää jo opinnoissa. Myös Sitra on määritellyt tulevaisuuden megatrendiksi teknologiat ja digiosaamisen [1]. Lähes kaikkia profiileja yhdistävä osaamisalue oli itsensä johtaminen.

Profiilit auttavat jo alalla toimivia ja alasta kiinnostuneita hahmottamaan työelämän osaamisvaatimuksia. Työnantajat voivat rekrytoinneissaan hyödyntää profiilien tietoa punnitessaan riittääkö työnhakijoiden osaaminen myös tulevaisuudessa. Ammatilliset oppilaitokset taas voivat halutessaan ottaa profiilien tuotokset käyttöönsä markkinoinnissa.

Hyödynsimme osaamiskartoitusten tuloksia hankkeen aikana työttömien työnhakijoiden osaamisen kehittämisessä. Osaamiskartoitusten avulla kohdensimme työttömille työnhakijoille tarjotut osaamisen kehittämisen toimet asioihin, joissa yrityksissä oli todettu tarve.

Haluamme kiittää osaamiskartoituksiin osallistuneita yrityksiä sekä tulevaisuuden osaajaprofiilien sisällön validointiin osallistuneita Lapin koulutuskeskus REDUn opettajia ja toimialapäälliköjä. Ota tulevaisuuden osaajaprofiilit rohkeasti käyttöön!

Hanketiimin puolesta,
Laura, Maria ja Piia

Tulevaisuuden osaajaprofiilit

Monimuotoiset työmarkkinat ja verkostot työllistymisen mahdollistajana (ESR) -hankkeen aikana (1.8.2017 - 31.3.2020) kartoitimme Rovaniemen kasvuhakuisten tai työvoimapulasta kärsivien mikro- ja pk-yritysten tulevaisuuden osaamistarpeita ja rakensimme niiden pohjalta lappilaisen elinkeinoelämän tulevaisuuden osaamista esittävät kuvaukset, eli Tulevaisuuden osaajaprofiilit.

Profiilien teossa hyödynsimme C&Q Systems - Education -osaamiskartoitustuloksia, avoimia rekrytointi-ilmoituksia, tutkintojen perusteita (ePerusteet) sekä kartoitettujen alojen asiantuntijoiden haastatteluja [3]. Tulevaisuuden osaajaprofiilit ennustavat osaamistarpeet noin 3 vuoden ajalle.

Yllätyksenä huomasimme, että kaikissa mukaan valikoituneissa ammateissa painotettiin digiosaamista hyvän ammattiosaamisen rinnalla. Näiden lisäksi itsensä johtaminen ja kielitaito korostuivat yli muiden taitojen suurimmassa osassa profiileja. Myös alan syvempi osaaminen tai erikoistuminen koettiin tärkeäksi. Osaamisrakenne 2035 -raportissa on tehty samoja havaintoja tulevaisuuden osaamistarpeille [4].

Tulevaisuuden osaajaprofiilit on luotu Lapin yliopiston ja Lapin koulutuskeskus REDUn tiiviissä yhteistyössä. REDU hallinnoi C&Q Systems -ohjelmistoa. Lapin yliopisto ja REDU tuottivat ohjelmiston tietojen ja muiden lähteiden pohjalta osaamisen tunnistamista ja sanoittamista.

Tulevaisuuden osaajaprofiilit valikoituivat tähän koontiin tarjolla olevan C&Q Systems - Education - datan ja työelämän tarpeiden perusteella.

Keskeisiksi eri aloja yhdistäviksi tulevaisuuden osaamisalueiksi tunnistettiin:

1. Hyvä alan ammattiosaaminen:
 - Laajojen kokonaisuuksien hallinta sekä halu jatkuvaan kehittymiseen.
2. Digiosaaminen:
 - Kiinnostus eri teknologioista ja niiden hyödyntämisestä työssä
3. Itsensä johtaminen ja asenne:
 - Itseohjautuvuus ja yrittäjähenkisyys
4. Kielitaito ja kulttuuriosaaminen:
 - Turismi näkyy asiakaspalvelussa ja työperäisen maahanmuuton myötä yhä useammalla on työkaverina ulkomaalaistaustainen henkilö.

Kuka osaajaprofiileja voi hyödyntää?

Tulevaisuuden osaajaprofiilien hyödyntäminen

Alasta kiinnostuneet ja alanvaihtajat:

- Työelämän tarpeisiin pohjautuva tieto motivoi kehittämään omaa osaamista vastaamaan tulevaisuuden osaamistarpeita
- Osaamisen sanoittaminen osana työnhakua; työnhaun asiakirjat ja työhaastattelu

Työllisyyspalvelut, uraohjaustyötä tekevät:

- Tietoa asiakkaille alan tulevaisuuden osaamistarpeista ja vaatimuksista
- Työnhakijoiden osaamisen täydentämisen suunnitelman tueksi

Yritykset:

- Rekrytoinneissa painottaessaan tulevaisuudessa tarvittavia taitoja sekä valmiutta jatkuvaan kehittymiseen

Oppilaitokset:

- Ammatinvalintaan työkaluksi opinto-ohjaajille
- Markkinointi: Tieto yritysten osaamistarpeista hyödynnettäväksi rekrytointimessuille, yhteistyötapahtumiin ja yhteistyökumppaneille
- Oppisopimusopiskelijoille: Tietous työelämän tulevaisuuden osaamistarpeista ja vaatimuksista
- Koulutuksen toteutussuunnitelmassa; asioita, joita opetuksessa voi painottaa

Päivittäjät ja päivitysväli

Tulevaisuuden osaajaprofiilien päivittäjäksi ehdotamme Lapin koulutuskeskus REDUn C&Q Education -osaamiskartoituksia eri aloille tekeviä henkilöitä. Päivitysväli noin 3 vuoden välein. Huomioitava tutkinnon perusteiden uudistuminen vaiheittain. Osaajaprofiilit päivitettävä uudistuksen jälkeen.

Jatkotyöstäminen

Lapin koulutuskeskus REDU voi jatkossa halutessaan tehdä tulevaisuuden osaajaprofiileja muistakin aloista ja ammateista C&Q Education -osaamiskartoitusten datan pohjalta.

Lisätietoa

Tulevaisuuden osaajaprofiilit luotiin yrityksille tehtyjen osaamiskartoitusten, yritysten ajankohtaisten rekrytointi-ilmoitusten ja eri alojen ePerusteiden pohjalta [2]. Lisäksi alan asiantuntijat, ammatilliset opettajat tai oppilaitoksen toimialapäälliköt, validoivat osaajaprofiilit oman näkemyksensä pohjalta. Selvitimme asiantuntijoilta validoinnin lisäksi, miten tulevaisuuden osaajaprofiileja voisi hyödyntää jatkossa.

Työnantajien terveiset

"Reippaus on valttia. Lisäksi tietotekninen kiinnostus ja kyky itsenäiseen työhön tarjoaa hyviä työmahdollisuuksia."

"Meillä työntekijöiltä vaaditaan positiivista, joustavaa ja rohkeaa asennetta asiakaspalveluun."

"Työ on jatkuvaa oppimista ja edellyttää halua kehittyä."

"Ammatillisen koulutuksen aikaiset työssäoppimisjaksot ovat tärkeitä."

"Oma persoona saa näkyä asiakkaan kohtaamisessa."

"Avainasemassa ovat asenne ja suhtautuminen työhön sekä halu oppia!"

Lisätietoa

Työnantajien terveiset on koottu tulevaisuuden osaajaprofiileista. Alakohtaiset terveiset löydät profiileista. Seuraavilla sivuilla esitellään tulevaisuuden osaajaprofiilit.

Osaajaprofiilien esittely

Tulevaisuuden osaajaprofiileissa osaaminen on kuvattu tärkeysjärjestyksessä. Ensimmäisenä profiilissa esitellään eniten korostuva osaaminen ja niin edelleen.

Tulevaisuuden kiinteistötekniikan ammattilainen

Vaadittava perusammattitaito

Tulevaisuuden kiinteistötekniikan ammattilaisen perusammattitaitoon kuuluu huolto- ja korjaus- sekä vianetsintä ja korjaustarpeen määrittelytaidot. Lisäksi hän hallitsee testaus- ja diagnosointilaitteet sekä tuntee elektroniikkatekniikan sähköjärjestelmät. Ammattilaiselta odotetaan myös raportointi-, tieto- ja viestintätekniikan taitoja.

Kiinteistötekniikan ammattilaiselta tulevaisuudessa vaadittava osaaminen

Ammatille ominaiset taidot

Tulevaisuuden kiinteistötekniikan ammattilaisen tulee hallita monipuolisesti alansa substanssiosaaminen kuten laatustandardien tuntemus, erilaisten työtekniikoiden hallinta sekä asennustaidot ja laitteistotuntemus. Erityisesti hallittava on sisäilmaan liittyvä osaaminen.

- Työtekniikoiden hallinta
- Asennustaidot: erityisesti ilmastointiin ja ilmanvaihtoon liittyvä tietous
- Laatustandardien tuntemus

Itsensä johtaminen ja vuorovaikutustaidot

Tulevaisuuden kiinteistötekniikan ammattilainen seuraa alan kehitystä ja pyrkii kehittymään sen mukana. Hän hallitsee perus asiakaspalvelutaidot ja osaa opastaa muita työssään.

- Toimialan kehityksen seuraaminen
- Ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen
- Asiakaspalvelutaito
- Kielitaito, erityisesti englannin kieli ja ruotsin kielen perusteet
- Työhönopastustaidot

Digiosaaminen

Tulevaisuuden kiinteistötekniikan ammattilainen hallitsee yleisimpien työvälineohjelmien käytön sekä omaksuu nopeasti uusia alan teknologioita.

- Digitaalisten työvälineohjelmien perusosaaminen, erityisesti yleisimpien työvälineohjelmien käyttö
- Yhä laajenevaa digitalisaatio- ja etätyöosaamista tarvitaan

Henkilökohtaiset ominaisuudet

Tulevaisuuden kiinteistötekniikan ammattilaisen tulee olla moniosaaja, joka on kiinnostunut oppimaan ja kokeilemaan uutta. Hän hallitsee monipuolisesti oman alansa tehtäviä. Lisäksi hän on valmis matkustamaan työssään. Ammattilainen on myös erinomainen delegoija ja tarkka työssään.

- Moniosaajuus
- Matkustusvalmius
- Delegointi- ja koordinoitaitaidot
- Huolellinen toimintatapa

Taitava kiinteistötekniikan ammattilainen

Tulevaisuuden kiinteistötekniikan ammattilainen on alansa monitaituri, joka löytää ja ratkaisee haasteellisetkin viat. Hän haluaa oppia uutta ja kehittää jatkuvasti omaa ammattitaitoaan. Tulevaisuuden kiinteistötekniikan ammattilainen omaa hyvät vuorovaikutustaidot ja hän toimii taitavasti työyhteisössä sekä asiakaskohtaamisissa. Hän on myös kielitaitoinen ja hänellä on reipas asenne työhön. Tulevaisuuden ammattilainen on lisäksi kiinnostunut hyödyntämään erilaisia digijärjestelmiä työssään.

Työnantajan terveiset

- Meillä työntekijöiltä vaaditaan positiivista, joustavaa ja rohkeaa otetta asiakaspalveluun.
- Työ on jatkuvaa oppimista ja edellyttää halua kehittyä.
- Tämä työ vaatii oikeaa asennetta, oma-aloitteisuutta ja ongelmanratkaisukykyä.
- Kun työ tehdään huolellisesti ajatuksen kanssa, siihen ei tarvitse myöhemmin palata.

Alan väännöt ja tehot

+Ala ja siihen liittyvä tekniikka kehitty jatkuvasti, mikä edellyttää jatkuvaa oman tiedon laajentamista sekä osaamisen kehittämistä. Tästä syystä monet alan yritykset kouluttavat työntekijöitään säännöllisesti.

+Ala tarjoaa tekijälleen monipuolista ja merkityksellistä työtä.

+/- Vaativat asiakkaat voivat tuntua joskus raskailta, mutta toisaalta asiakaspalvelussa onnistuminen tuo työhön iloa.

Rekrytointitarve

Alalla on työvoimapula koko Suomessa. Moni yritys hakee motivoitunutta ammattiosaajaa.

Tulevaisuuden kokki

Vaadittava perusammattitaito

Tulevaisuuden kokki tuntee elintarvikkeet, raaka-aineet sekä työvälineet. Kokki osallistuu ruokalistojen suunnitteluun, vastaa tavaroiden tilauksesta ja vastaanotosta sekä keittiön puhtaanapidosta ja laitteiden toimintakunnosta. Hän valmistaa maukasta, ravitsevaa ja terveellistä ruokaa huomioiden kasvis- ja erityisruokavaliot. Kokilta edellytetään ripeyttä, kädentaitoja, hieman taiteellista silmää, mielikuvitusta sekä hyvää väri-, maku- ja hajuaistia. Myös ympäristöasiat ovat kokille tärkeitä; jätteiden huolto ja hiilijalanjäljen laskeminen laskurilla kuuluvat perusosaamiseen. Kaikessa toiminnassa noudatetaan hygienialainsäädäntöä sekä omavalvontasuunnitelmaa, jotka kokki tuntee hyvin.

Kokilta tulevaisuudessa vaadittava osaaminen

Ammatille ominaiset taidot

Tulevaisuuden kokki tuntee vahvasti oman paikallisen sekä kansallisen toimialan ja -ympäristön. Hän osaa valmistaa erikoisiakin ruokia. Lisäksi hänellä on vahva raaka-ainetuntemus ja vankka osaaminen erityisruokavaliosta.

- Oman toiminta-alueen, toimintaympäristön ja sen erityispiirteiden tuntemus
- Lähiruokatietous
- Erikoisruokalajien tuntemus ja valmistustaidot
- Elintarvikkeiden raaka-aineiden terveysvaikutteiden tuntemus
- Erityisruokavalioiden tuntemus, erityisesti vegetaristinen ruokavalio

Itsensä johtaminen

Tulevaisuuden kokki kehittää aktiivisesti omaa osaamistaan toimialan trendien kehityksen mukaan. Hän johtaa työtään aktiivisesti ja sietää hyvin hektistä työkuilttuuria.

- Ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen
- Toimialan trendien ja kehityksen aktiivinen seuraaminen sekä niiden mukaan toimiminen
- Hyvä kiireen ja hektisyyden sietokyky

Asiakaspalvelu-, vuorovaikutus- ja kulttuuriosaaminen

Tulevaisuuden kokilla on erinomaiset asiakaspalvelutaidot ja hän toimii asiakaslähtöisesti. Hän on yhteistyökykyinen ja osaa toimia osana erilaisia työyhteisöjä. Kokki myös tuntee eri kulttuureja ja hallitsee asiakaspalveluenglannin.

- Asiakaslähtöinen toimintatapa: tarpeiden ja odotusten tunnistus
- Asiakaspalvelutaidot osana jokapäiväistä työtä
- Yhteistyötaitot ja erityisesti ihmisten kohtaamisen taito
- Monikulttuurisuusosaaminen ja asiakaspalveluenglannin hallinta

Digitaalisuuden hyödyntäminen ja yrittäjämäinen työote

Tulevaisuuden kokki toimii yrittäjämäisesti. Hän työskentelee laadukkaasti ja taloudellisesti, tuntee markkinoiden kehityksen sekä seuraa hintoja ja menekkiä. Tulevaisuuden kokki verkostoituu aktiivisesti. Lisäksi hän osaa soveltaa teknologiaa monipuolisesti työssään.

- Laatuosaaminen ja taloudellisuus mm. hintatietous materiaali- ja raaka-ainehankinnoissa
- Verkostoituminen ja yhteydenpito toiminnan kannalta merkittäviin tahoihin
- Kyky hyödyntää digitaalisia välineitä työssään mm. eri järjestelmät, sosiaalinen media

Huippu kokki

Tulevaisuuden kokki on monitaituri, joka seuraa alan trendejä ja kehittää aktiivisesti omaa osaamistaan. Hän toimii yrittäjämäisesti erilaisissa työyhteisöissä, hallitsee digivälineet, tuntee vahvasti eri kulttuureja sekä oman toimintaympäristönsä lähiruoan.

Työnantajan terveiset

- Haluamme tiimiimme parhaat tyypit, mutta se ei tarkoita, että kaikki pitää heti osata. Tärkeintä on halu oppia uutta ja uskallus kysyä neuvoa.
- Kun omaat hyvän huumorintajun, pärjää alalla.
- Töitä riittää kun kestää kiirettä ja on hyvä paineensietokyky. Oma asenne on tärkeä osa tekemistä.

Alan makeudet ja höyryt

- + Vaihtelevat ja monipuoliset työtehtävät, mahdollisuus laajentaa osaamistasi pitkälle
- + Näet heti työsi jäljen ja saat palautetta
- + Pääset vaikuttamaan asiakkaiden päivään antamalla heille parhaan makunautinnon
- +/- Töitä tehdään usein vuorotyössä
- Paine keittiössä on kova, paineensietokykyä tarvitaan
- Ympärivuotista työtä ei ole tarjolla monessa paikassa, kausivaihtelut voivat olla suuria

Rekrytointitarve

Alalla on kasvava työvoimapula. Töitä on tarjolla ympäri Lappia monipuolisesti erilaisissa tehtävissä. Haasteena alalla on työn ympärivuotisuuden mahdollistaminen.

Tulevaisuuden metsäkoneenkuljettaja

Vaadittava perusammattitaito

Metsäkoneenkuljettaja tekee koneellista puunkorjuuta metsätyömailla ja osaa valita maaston mukaan oikeat korjuutavat sekä tehdä vastuullisia päätöksiä. Työpaikkana on modernin harvesterin, metsätraktorin tai puutavara-auton ohjaamo. Apuna työssä on tietokone, satelliittipaikannus ja sähköiset leimikkokartat. Metsäkoneenkuljettaja vastaa itse metsäkoneen toimintakunnosta, huoltaa koneen ja suorittaa pieniä korjaustöitä. Metsäsertifioinnin asettamat vaatimukset metsien käsittelylle ovat metsäkoneenkuljettajalle tuttuja ja hän osaa toimia kestävän metsätalouden periaatteiden mukaisesti.

Metsäkoneenkuljettajalta tulevaisuudessa vaadittava osaaminen

Ammatille ominaiset taidot

Tulevaisuuden metsäkoneenkuljettaja tuntee vahvasti työn toimintaympäristön, metsäkoneet ja itse puunkorjuun sekä hakkuutekniikat. Myös kaluston seuranta- ja huoltotehtävät ovat tärkeässä osassa työtä. Tehtävässä tärkeää on myös toimialan ympäristöasioiden hallinta.

- Metsän käsittelyyn, -hoitoon ja kasvatukseen liittyvä osaaminen
- Puutavaralajien tuntemus
- Metsäkoneiden toiminnallinen tuntemus
- Kaluston seuranta- ja huoltotaidot
- Toimialan ympäristöasioiden hallinta

Digiosaaminen

Tulevaisuuden metsäkoneenkuljettaja hallitsee digitaaliset ohjausjärjestelmät osana jokapäiväistä työtään.

- Kuljetuksen ohjausjärjestelmät
- Puunkorjuuohjausjärjestelmät

Suunnittelutaidot

Tulevaisuuden metsäkoneenkuljettaja osaa suunnitella oman ja muiden työn kulkua. Suunnittelutaito on tarpeen esimerkiksi ajourien suunnittelussa.

- Oman työn suunnittelu- ja toteutustaito
- Toiminnan organisointiin liittyvä osaaminen
- Ajourien suunnittelutaidot

Vuorovaikutustaidot ja itsensä johtaminen

Tulevaisuuden metsäkoneenkuljettaja on oma-aloitteinen ja itsenäinen tekijä, joka hallitsee myös yhteistyötaitot. Kärsivällinen ja rauhallinen työote ovat työssä tarpeen.

- Yhteistyötaitot
- Itsenäinen ote työhön

- Rauhallisuus, pitkäjänteisyys, kärsivällisyys

Oma-aloitteinen metsäkoneenkuljettaja

Tulevaisuuden metsäkoneenkuljettaja on ylpeä ammattitaidostaan ja työnsä laadusta. Hän on vastuullinen moniosaaja, jolla on hyvät tiimityöskentelytaidot. Hän on myös reipas, oma-aloitteinen ja itsenäistä työskentelyä arvostava. Tulevaisuuden metsäkoneenkuljettaja nauttii työskentelystä nykyaikaisella konekalustolla miellyttävässä työympäristössä, luonnossa. Hän on kiinnostunut uudesta tekniikasta ja ylläpitää ammattitaitoaan nopeasti kehittyvällä alalla.

Työnantajan terveiset

- Reippaus on valttia. Reippaan luonteen lisäksi tietotekninen kiinnostus ja kyky itsenäiseen työhön tarjoavat hyviä työmahdollisuuksia.
- Meillä tehdään tiimityötä, vaikka työnteko onkin itsenäistä.
- Päätökset tehdään aina vastuullisesti. Ammattitaidon karttuessa itsenäinen päätöksentekokyky kasvaa. Kukaan ei ole seppä syntyessään.

Alan kukkulat ja suot

+ Kiinnostus alaa kohtaan tarjoaa merkityksellisen työn, jossa oma osaaminen ja kädenjälki näkyvät.

+ Työssä ollaan uusimman tekniikan äärellä ja koneen käytössä pääsee jatkuvasti kehittymään.

- Metsäkoneenkuljettajan työ on aikataulutettua ja välillä arktiset sääolosuhteet pistävät koneet ja kuskit koville.

- Yksin työskentely voi olla kuljettajasta riippuen joko mukavaa tai tuoda haasteita.

Rekrytointitarve

Alalla on työvoimapula ja usealla alueella Suomessa haetaan osaajia.

Tulevaisuuden luonto-opas

Vaadittava perusammattitaito

Luonto-oppaan ammattitaitoon kuuluvat luontomatkailu-, opastus- ja asiakaspalvelutaidot sekä turvallisuusosaaminen. Häneltä edellytetään oman toiminta-alueen ja palveluiden tuntemusta sekä ongelmanratkaisukykyä. Eduksi katsotaan erilaisten välineiden käyttö- ja huoltotaidot sekä osaaminen eläinten hoidossa ja ohjaamisessa. Lisäksi luonto-oppaalla tulee olla hyvät ryhmänohjaustaidot, monipuolinen kielitaito, monikulttuurisuustaitoja ja valmiudet vaihteleviin työtehtäviin.

Luonto-oppaalta tulevaisuudessa vaadittava osaaminen

Ammatille ominaiset taidot

Tulevaisuuden luonto-opas hallitsee oppaan perustehtävät ja toimii eri toimintaympäristöissä ekologisesti. Luonto-opas osaa toimia safareilla, vaatii se sitten kädentaitoja tai liikunnallisuutta. Hän työskentelee tehtävässään varmasti ja turvallisuudesta huolehtien johtamalla ryhmää.

- Toimintaympäristön tuntemus: paikalliseen luontoon, eläimistöön, revontuliin ja geologiaan liittyvä tuntemus
- Safareihin liittyvä osaaminen, erityisesti pyöräily, kävely, melonta, veneily ja kalastus
- Asiakkaiden turvallisuudesta huolehtiminen
- Esiintymistaito

Kielitaito ja kulttuuriosaaminen

Tulevaisuuden luonto-oppaalla kielitaito on välttämätön ja hän osaa toimia hienotunteisesti suhteissaan eri kulttuureihin.

- Kielitaito: englannin kielen lisäksi erityisesti aasialaiset kielet ja ranskan kieli
- Kulttuurien tuntemus, erityisesti itämaiset kulttuurit

Asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustaidot

Tulevaisuuden luonto-opas on asiakaslähtöinen asiakaspalvelija, joka tunnistaa asiakkaiden tarpeet sekä osaa toimia niiden mukaan. Luonto-opas on lisäksi yhteistyökykyinen eri verkostojen kanssa.

- Asiakaspalveluhenkisyys ja -lähtöisyys: kyky tunnistaa asiakkaan lähtökohdat, tarpeet ja odotukset
- Asiakaspalvelutaidot asiakkaan arvot ja kulttuuritausta huomioiden
- Yhteistyö- ja verkostoitumistaidot: sidosryhmät ja yhteistyökumppanit

Myynti, markkinointi ja digitaidot

Tulevaisuuden luonto-opas tuntee asiakkaat, alueen verkoston tuotteet sekä hallitsee palveluiden myymisen ja niiden kehittämisen. Erityisesti sosiaalisen median hyödyntäminen markkinoinnissa on hänelle tuttua. Digivälineet ovat osa luonto-oppaan arkea.

- Myyntityön hallinta: tuotteiden ja -asiakkaiden tuntemus, markkinoiden kehityksen seuraaminen, digitaalisten myyntikanavien käyttö
- Tuotteistamiseen liittyvä osaaminen: tuotteen tai palvelun suunnittelu ja toteutus
- Digitaaliseen viestintään liittyvä osaaminen: verkkoasiointipalveluiden ja sosiaalisen median hallinta

Heittäytyvä luonto-opas

Tulevaisuuden luonto-opas on iloinen, reipas, joustava ja työhönsä heittäytyvä monitaituri. Hän tuntee toimintaympäristönsä, tuotteensa, palvelunsa ja asiakkaansa. Luonto-opas tarjoaa asiakkailleen ikimuistoisia ja turvallisia kokemuksia. Lisäksi hän kehittää jatkuvasti ammattitaitoaan pysyäkseen mukana alan kehityksessä.

Työnantajan terveiset

- Asenne ja halu oppia ovat tärkeintä, työ tekijänsä opettaa!
- Meillä pärjää hyvällä peruskunnolla, asiakaspalveluhenkisytydellä sekä oma-aloitteisuudella!
- Kaikenlainen erikoisosaaminen, tonttuna esiintyminen, jooga, ratsastus tai vaikka lumikiipeilyharrastus, on hyödyksi.
- Ole oma itsesi ja anna persoonasi näkyä työssäsi, aitous on valttia. Nauti!

Alan puuterit ja loskat

+ Työ tarjoaa tekijöilleen tekemisen meininkiä, unohtumattomia kokemuksia ja ihmisten kohtaamisia parhaassa työympäristössä, luonnossa.

+ Työllistymistä ja töiden jatkuvuutta edistävät moniosaaminen, aktiivinen ja positiivinen asenne työhön.

- Oppaan työn haasteita voivat olla sesonkiluonteinen työ, pitkät työpäivät, vaativat asiakkaat ja työolosuhteet.

Rekrytointitarve

Alalla on jo työvoimapula, joka on kasvava. Töitä on tarjolla ympäri Lappia monipuolisesti erilaisissa tehtävissä.

Tulevaisuuden puhtausalan ammattilainen

Vaadittava perusammattitaito

Tulevaisuuden puhtausalan ammattilainen osaa suunnitella ja toteuttaa puhtauspalveluja erilaisissa asiakaskohteissa. Puhtauteen liittyvä yleinen ammattiosaaminen, puhdistusaineiden oikea käyttö ja puhdistettavien materiaalien tuntemus, välineiden- ja koneiden käyttö sekä huolto ovat ammattilaisella hallussa. Työtehtävät hoidetaan turvallisesti ja ergonomisesti. Tulevaisuuden puhtausalan ammattilainen luo myönteisen asiakaspalvelukokemuksen ja kykenee yhteistyöhön eri verkostojen kanssa.

Puhtausalan ammattilaiselta tulevaisuudessa vaadittava osaaminen

Ammatille ominaiset taidot

Tulevaisuuden puhtausalan ammattilainen hallitsee vahvasti eri siivousvälineiden, - koneiden ja - aineiden käytön sekä tuntee toimintaympäristönsä. Hän hallitsee myös terveyst- ja kiinteistöhuollolliset puhdistuspalvelut.

- Siivousaineiden oikea käyttö ja kemikaalivapaa siivous
- Puhdistettavien materiaalien tuntemus ja siivousmenetelmien hallinta
- Siivouskoneiden käytön ja huollon hallinta

Vuorovaikutus- ja kielitaidot

Tulevaisuuden puhtausalan ammattilaisella on erinomaiset yhteistyötaidot, joilla hän toimii onnistuneesti osana moniammatillista työyhteisöä. Hän hallitsee myös hyvät asiakaspalvelutaidot asiakastilanteissa sekä asiakaspalveluenglannin.

- Yhteistyötaidot eri tiimeissä työskennellessä
- Myönteisen asiakaspalvelukokemuksen luominen ja palveluallttius
- Asiakaspalveluenglannin hallinta sitä vaativissa kohteissa

Itsensä johtaminen

Tulevaisuuden puhtausalan ammattilainen osaa organisoida omaa työtään. Hän ylläpitää ammattitaitoaan ja on sitoutunut työtehtäviinsä.

- Tehokas ajankäytön hallinta ja tehtävien priorisointi
- Ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittymishalu
- Sitoutunut ja vastuullinen suhtautuminen omaan työtehtävään ja työyhteisöön

Muu vahvasti vaadittu osaaminen

Tulevaisuuden puhtausalan ammattilainen hallitsee digitaalitojen perusosaamisen ja yleisimpien työssä käytettävien ohjelmien käytön. Hän toteuttaa työssään yrittäjämäistä työtettä ja osaa johtaa tarvittaessa muiden työtä. Lisäksi ammattilaisen tulee tuntea eri allergeeneja eri toimintaympäristöihin liittyen.

- Tieto- ja viestintätekniiikan perustaidot ja yleisimpien ohjelmien käyttötaidot
- Työn laadunhallinta
- Tiimityöskentelyn ohjaaminen, työaikojen suunnittelu, hankinnat
- Ruoka-aineallergeenien tuntemus eri toimintaympäristöihin liittyen (esim. päiväkodit, sosiaali- ja terveydenhuoltolaitosten puhtauspalvelut)

Ketterä puhtausalan ammattilainen

Tulevaisuuden puhtausalan ammattilainen ylläpitää mielellään ammattitaitoaan. Hän on asiakaspalveluhenkinen ja tärkeä osa työtä on myönteisen asiakaspalvelukokemuksen tuottaminen. Hän johtaa vahvasti omaa toimintaansa ja tekee yhteistyötä moniammatillisessa ja -kulttuurisessa työyhteisössä ja verkostoissa. Hän hoitaa tehtävänsä laadukkaasti ja on ylpeä työnsä jäljestä. Tekniikka ja digijärjestelmät tuovat työhön apua.

Työnantajan terveiset

- Ilon ja hymyn tuominen työyhteisöön ja työhön ovat ehdottomasti plussaa!
- Ergonomisesti työskennellessä työ ei kuormita liikaa.
- Tässä työssä pärjää, jos on reipas ja omatoiminen.
- Hyvä työntekijä tarkkailee työnsä laatua ja työn laadun näkeminen motivoi tekemään työnsä huolella.

Alan kiillot ja kolhut

- + Alalla on hyvä työllisyystilanne, lyhyellä koulutuksella saa ammatin.
- + Työtä saa tehdä itsenäisesti.
- + Vaihtelevat ja monipuoliset työtehtävät, mahdollisuus laajentaa osaamistaan pitkälle.
- + Mahdollisuus erilaisiin työaikoihin.
- + Työ on fyysistä, mutta ammattimaiset käytänteet keventävät työtä.
- Paine on työssä kova, hyvää paineensietokykyä vaaditaan.

Rekrytointitarve

Alan yrityksissä henkilöstö on eläköitymässä ja tarve alan osaajille on kasvava.

Tulevaisuuden rakennustyöntekijä

Vaadittava perusammattitaito

Tulevaisuuden rakentajalla on hyvät alan ja työprosessien perustiedot ja –taidot. Hän käyttää luontevasti erilaisia työhön liittyviä koneita ja laitteita sekä tarvittaessa huoltaa niitä.

Rakennustuotannon materiaalit, rakennuspiirustusten luku- ja käytännönsoveltamistiedot ja -taidot ovat tekijällä hallussa. Tehtävässä korostuu digitaalisiin järjestelmiin liittyvä osaaminen. Rakentaja osaa työskennellä turvallisesti työmaan ohjeiden mukaan, huolehtii siisteydestä ja jätteiden käsittelystä sekä tuntee alaan liittyvät standardit.

Rakentajalta tulevaisuudessa vaadittava osaaminen

Ammatille ominaiset taidot ja oman osaamisen tunteminen

Tulevaisuuden rakennustyöntekijä hallitsee oman alansa perustaidot. Lisäksi hän tuntee omat taitonsa, osaa kertoa niistä sekä hyödyntää niitä monipuolisesti.

- Rakennus- ja rakennepiirustusten lukeminen
- Oman alan perustaitojen hallinta, kuten työprosessien perusosaaminen
- Oman osaamisen markkinoinnin taidot

Itsensä johtaminen

Tulevaisuuden rakennustyöntekijä ylläpitää jatkuvasti omaa ammattitaitoaan. Hän työskentelee laadukkaasti ja yrittäjähenkisesti sekä kehittää osaamistaan.

- Ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen
- Motivaatio itsensä kehittämiseen
- Yrittäjähenkinen ja laadukas työskentely

Digiosaaminen

Tulevaisuuden rakennustyöntekijä hallitsee aikansa digivälineet kuten työtehtäviin liittyvät ohjelmistot, sovellukset ja tietojärjestelmät.

- Rakennusalan digitalisaatioon liittyvä osaaminen
- Uusien ohjelmistojen ja teknologian nopea omaksuminen
- 2D- ja 3D mallinnus
- Rakennussuunnittelun sovelluksiin liittyvä osaaminen (rakennuspiirustukset)
- Vaarojen ja riskien tunnistamiseen liittyvä digitaalinen raportointi
- Ymmärrys 3D-tulostuksen tarjoamista tulevaisuuden mahdollisuuksista

Toimintaympäristön ja materiaalien tuntemus

Tulevaisuuden rakennustyöntekijä hallitsee rakennustuotannon materiaalit. Lisäksi hän tiedostaa työtehtäviä ohjaavat lait, määräykset ja asetukset sekä toimii niiden mukaisesti.

- Rakennustuotannon materiaalien ominaisuuksien tuntemus, valinta ja käsittely
- Omaan tehtävään liittyvien lakien, määräysten ja asetusten tunteminen ja noudattaminen

- Puurakentaminen, tila- ja suurelementtien hallinta

Kätevä rakennustyöntekijä

Tulevaisuuden rakennustyöntekijä on ylpeä ammattitaidostaan ja työnsä laadusta. Rakentaja on vastuullinen ja oma-aloitteinen moniosaaja, jolla on hyvät ongelmanratkaisu-, priorisointi- ja organisointikyvyt. Tilannetaju ja sosiaaliset taidot ovat avuksi työskennellessä monikulttuurisessa työyhteisössä, jossa alan huumori kukoistaa.

Työnantajan terveiset

- Avainasemassa ovat asenne ja suhtautuminen työhön sekä halu oppia.
- Ammatillisen koulutuksen aikaiset työssäoppimisjaksot ovat tärkeitä.
- Sovitussa aikataulussa pysytään.
- Töissä meininki on se, että turvavarusteita käytetään! Riskejä ei oteta.
- Kuuntele mestaria ja näytä osaamisesi.

Alan perusta ja purku

+ Asenne ja kiinnostus alaan kuitenkin tarjoavat mielenkiintoisen ja merkityksellisen työn, jossa oma osaaminen ja kädenjälki näkyy.

- Rakennusalan työ on fyysistä, aikataulutettua ja sesonkiluonteista sekä välillä arktiset sääolosuhteet pistävät rakentajat koville.

Rekrytointitarve

Rakennusalalla on eläköitymässä henkilöstöä ja uusia osajia tarvitaan mm. seuraaviin tehtäviin: Rakennustyönjohtajia, -mestareita ja -insinöörejä, rakennus- ja remonttityöntekijöitä, tasoitetyöntekijöitä, timanttisahaajia, kirvesmiehiä, maalareita sekä purkutyöntekijöitä

Tulevaisuuden sairaan-/lähihoitaja

Vaadittava perusammattitaito

Hoitajan ammattitaitoon kuuluu perushoidon- ja lääkityksen hallinta sekä toimintatavat, joilla estetään infektioiden syntyminen hoitotyössä. Hoitaja hallitsee myös diabetes-, ravitsemus ja dementoivien sairauksien tietouden, vanhusten hoidon, saattohoitotaidot, mielenterveys-, päihdetyön ja kuntoutumista edistävän työotteen sekä haasteellisten asiakkaiden kohtaamistaidot. Lisäksi digitaalisiin järjestelmiin liittyvä osaaminen korostuu. Asiakkaiden neuvonta ja ohjaus, työyhteisö- ja verkostoyhteistyö sekä vuorovaikutus omaisten kanssa ovat olennainen osa päivittäistä työtä, joka voi olla vuorotyötä.

Hoitajalta tulevaisuudessa vaadittava osaaminen

Ammatille ominaiset taidot

Tulevaisuuden hoitaja hallitsee ennen kaikkea oman alansa substanssiosaamisen, erityisesti lääkehoitotaidot, kuntoutumisen edistämisen, saattohoitotaidot sekä geriatrisen- ja päihdetietouden. Lisäksi on hallittava systemaattinen kirjaaminen.

- Lääkehoitotaidot ja kuntouttava työote
- Geriatrinen tietous ja saattohoitotaidot
- Päihdetietous
- Hoitotyön kirjaamisen hallinta

Vuorovaikutustaidot sekä kieli- ja kulttuuriosaaminen

Tulevaisuuden hoitaja on asiakaslähtöinen ja osaa kohdata asiakkaansa sekä toimia omaisten kanssa. Hän toimii osana erilaisia ryhmiä ja tutustuu luontaisesti uusiin ihmisiin. Tulevaisuuden hoitaja hallitsee työn kannalta riittävän vieraan kielen kielitaidon sekä osaa toimia eri kulttuurien edustajien kanssa.

- Asiakkaan tarpeiden kuuntelu- ja havainnointiosaaminen
- Yhteistyötaidot omaisten kanssa
- Verkosto- ja sidosryhmäosaaminen
- Työn kannalta riittävä vieraan kielen osaaminen sekä monikulttuuriosaaminen

Itsensä johtaminen ja henkilökohtaiset ominaisuudet

Tulevaisuuden hoitaja ylläpitää ja kehittää omaa ammattitaitoaan. Hän arvioi omaa työntekoaan ja huolehtii omasta työssäjaksamisesta. Hoitaja kykenee myös luoviin päätöksiin nopeissakin tilanteissa.

- Ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen
- Oman työn arviointi ja seuranta sekä omasta työhyvinvoinnista huolehtiminen
- Työperäisen stressin hallinta
- Luova toimintatapa uudistamiseen ja kehittämiseen

Digitaidot

Tulevaisuuden hoitajalta vaaditaan yleistä digiosaamista. Lisäksi eduksi on, jos hän osaa hyödyntää alan uusinta teknologiaa. Hän oppii nopeasti uusimpien koneiden, laitteiden, välineiden ja ohjelmistojen käytön.

- Yleinen digiosaaminen ja kehityksen mukana pysyminen
- Uusien ohjelmistojen ja teknologioiden omaksuminen ja hyödyntäminen sosiaali- ja terveysalan työssä
- Hoitotyöhön liittyvien koneiden, laitteiden ja välineiden käytön hallinta

Kehittävä sairaan-/lähihoitaja

Tulevaisuuden hoitaja ylläpitää ammattitaitoaan ja on ylpeä tekemästään työstä. Hän omaksuu uudet ohjelmistot sekä teknologian nopeasti ja kokee digityökalujen hyödyntämisen olevan tärkeä osa hoitotyön laadun ylläpitoa. Hän pystyy arvioimaan ja priorisoimaan työtehtäviä asian kiireellisyyden mukaan. Tiimityötaidot ja ihmisten kohtaaminen ovat hänen vahvuuksiaan. Hoitaja nauttii työskentelystä monikulttuurisessa työyhteisössä, verkostoissa ja asiakastyössä.

Työnantajan terveiset

- Asiakkaan terveyden, sairauden ja hoitotarpeen tunnistamisessa tarvitaan laajaa osaamista.
- Asioita voi tehdä oikein monella tapaa.
- Itsenäistä otetta ja oma-aloitteisuutta tarvitaan.
- Jos et ole varma niin kysy. Yhteistyötä tehdään ja työkavereita autetaan.
- Oma persoona saa näkyä asiakkaan kohtaamisessa.

Alan pumpulit ja piikit

+ Alan osaajille löytyy töitä

+ Merkityksellinen työ, jossa hyvin hoidettu työ näkyy suoraan asiakkaan hyvinvoinnissa

+/- Työtä tehdään usein vuorotyössä

- Paine on ajoittain kova, paineensietokykyä tarvitaan

Rekrytointitarve

Lähivuosina hoitohenkilöstöä on eläköitymässä ja tarvitaan mm. seuraavia osaajia:

- Lähihoitaja
- Sairaanhoidaja
- Terveystenhoitaja
- Hoiva-avustaja
- Laitoshuoltaja, laitossiivoaja, siivoustyöntekijä

Tulevaisuuden tarjoilija

Vaadittava perusammattitaito

Tarjoilijan perusammattitaitoon kuuluu ravitsemuspalveluiden tuoteosaaminen, erityisruokavalio- sekä allergeenien tuntemus. Tarjoilija osaa olla läsnä asiakaspalvelutilanteessa ja hänellä on tilannetajua, jonka tavoitteena on tuottaa onnistunut asiakaspalvelukokemus ja edistää myyntiä. Kulttuurien tuntemus sekä monipuolinen kielitaito auttavat tarjoilijaa selviytymään tehtävässä. Digitaidot ja tekniikan hyödyntäminen kuuluvat myös työnkuvaan.

Tarjoilijalta tulevaisuudessa vaadittava osaaminen

Monikulttuurisuusosaaminen ja kielitaito

Tulevaisuuden tarjoilija tuntee erilaisten kulttuurien ominaispiirteet ja osaa toimia niiden mukaan. Hän hallitsee myös englannin kielen ja muita kieliä.

- Monikulttuurisuustaidot kuten eri kulttuurien taustojen, tapojen, arvojen ja uskonnon tunteminen
- Itämaisen ja venäläisen kulttuurin tuntemus
- Englannin kielen käyttö osana jokapäiväistä työtä
- Venäjän, ruotsin ja norjan kielen taito nähdään alalla etuna

Itsensä johtaminen

Tulevaisuuden tarjoilija ylläpitää ja kehittää osaamistaan. Hän haluaa jatkuvasti oppia uutta ja hallinta monialaisesti työhön liittyvää osaamista.

- Ammattitaidon jatkuva ylläpitäminen, kehittäminen ja arviointi
- Työn monialainen hallinta
- Tehokas, tuloksellinen ja taloudellinen toiminta

Tuote-, elintarvike- ja allergeenituntemus

Tulevaisuuden tarjoilija tuntee erinomaisesti organisaation tuotteet sekä erilaiset allergeenit ja ruokavaliot.

- Ravitsemuspalvelujen tuotetietous, erityisesti viinien tuntemus
- Raaka-aine- ja materiaalituntemus
- Ruoka-allergiatietous ja erityisruokavaliotuntemus

Asiakaspalvelutaidot ja muut vuorovaikutustaidot

Tulevaisuuden tarjoilija ymmärtää asiakaspalvelun merkityksen osana onnistunutta asiakaskokemusta. Tarjoilija on aidosti läsnä asiakaspalvelutilanteessa ja hallitsee erinomaiset sosiaaliset taidot.

- Asiakkaan kohtaamisen ja kuuntelemisen taito
- Asiakkaan yksilöllisten tarpeiden tunnistaminen ja huomioiminen

Myynti- ja digitaidot

Tulevaisuuden tarjoilija tuntee asiakasryhmänsä ja hallitsee aktiivisen myynnin. Hän osaa myös hyödyntää teknologiaa osana työtään.

- Organisaation tuotteiden ja palveluiden vahva myyntiosaaminen
- Uusien ohjelmistojen ja teknologioiden nopea omaksuminen

Tehokas tarjoilija

Tulevaisuuden tarjoilija on moniosaaja, joka pyrkii jatkuvasti kehittämään itseään. Ammatissa tarvitaan monikulttuurisuusosaamista ja erinomaisia asiakaspalvelutaitoja. Tarjoilija nauttii työskentelystä tiiviissä yhteistyössä monikulttuurisen tiimin kanssa nopeatempoisessa rytmissä. Hänen tulee tuntea organisaationsa tuotteet, mutta yhtä tärkeää on hallita hyvät myyntitaidot. Sosiaalisen median sekä muiden työhön liittyvien digijärjestelmien käyttäminen kuuluvat päivittäiseen työhön.

Työnantajan terveiset

- Tässä työssä persoona saa näkyä.
- Työkaveria autetaan ja tiimityötä tehdään pilke silmäkulmassa huumoria unohtamatta.
- Intohimo ravintola-alalle ja ihmisten kanssa työskentelyyn auttaa työssä.

Alan herkut ja happamat

- + Kansainväliset asiakkaat, työssä saa tavata paljon erilaisia ihmisiä.
- + Vaihtelevat ja monipuoliset työtehtävät, mahdollisuus laajentaa osaamista pitkälle.
- + Työn jälki näkyy ja siitä saa välittömän palautteen.
- Töitä tehdään usein vuorotyössä.
- Paine on työssä ajoittain kova, hyvää paineensietokykyä vaaditaan.
- Ympärivuotista työtä ei ole tarjolla monessa paikassa, kausivaihtelut voivat olla suuria.

Rekrytointitarve

Alalla on jo työvoimapula, joka on kasvava. Töitä on tarjolla ympäri Lappia monipuolisesti erilaisissa tehtävissä. Haasteena työn ympärivuotisuuden mahdollistaminen.

Tulevaisuuden sesonkiosaaja

Vaadittava perusammattitaito

Tulevaisuuden sesonkiosaajalla on hallussa oman alansa perusammattitaito. Hän on halukas jatkuvaan kehittymiseen ja uuden oppimiseen. Kiinnostus sesonkiloontoiseen työhön innostaa soveltamaan ja laajentamaan ammatillista osaamista.

Sesonkiosaajalta tulevaisuudessa vaadittava osaaminen

Itsensä johtaminen ja osaamisen tunnistaminen

Tulevaisuuden sesonkiosaaja on joustava moniosaaja, joka sopeutuu vaivatta eri työyhteisöihin ja työnteon tapoihin. Hän tuntee vahvasti oman osaamisensa, joka mahdollistaa uuden työn löytymisen ja useamman tehtävän yhdistämisen.

- Joustavuus työn sesonkiloonteisuudessa: työvuorot ja työtehtävät
- Paineen- ja epävarmuudensietokyky
- Oman osaamisen, vahvuuksien sekä myös kehittämiskohtien tiedostaminen
- Kyky myydä ja markkinoida omaa osaamista
- Tehokas verkostoituminen

Kehittäjäasenne ja digitaidot

Tulevaisuuden sesonkiosaaja pyrkii kehittämään osaamistaan ja löytämään sille aina uusia soveltamisen tapoja ja paikkoja. Digivälineet ovat luonnollinen osa sesonkiosaajan osaamista.

- Ammattitaidon ylläpito ja oman toiminnan kehittäminen
- Nopea ja motivoitunut uusien asioiden omaksuminen
- Innostuneisuus uusien asioiden kokeiluun
- Kiinnostus eri aloista ja tehtävistä sekä niiden yhdistämisestä
- Digivälineiden hallinta ja uusien välineiden nopea omaksuminen

Tiimi- ja vuorovaikutustaidot

Tulevaisuuden sesonkiosaaja toimii tehokkaasti osana eri työyhteisöjään. Häneltä onnistuu sekä itsenäinen- että tiimityö. Asiakaskohtaamisissa sesonkiosaaja on läsnä ja kärsivällinen ajoittaisesta kiireestä huolimatta.

- Kyky itsenäiseen sekä tiimityöhön
- Asiakkaan kohtaamisen ja kuuntelemisen taito

Monikulttuurisuusosaaminen ja kielitaito

Tulevaisuuden sesonkiosaaja tuntee eri kulttuurien erityispiirteet ja osaa toimia niiden mukaan. Hän hallitsee englannin kielen ja muiden kielten perusteita.

- Erilaisten kulttuurien tuntemus, kuten tavat, arvot ja uskonto
- Englannin kielen taito osana jokapäiväistä työtä

- Muiden kielten osaaminen katsotaan eduksi

Joustava sesonkiosaaja

Tulevaisuuden sesonkiosaaja työskentelee joustavasti useamman eri työnantajan palveluksessa joko samanaikaisesti työtilanteen vaihdellessa tai eri vuodenaikoina sesongin mukaan. Hän motivoituu työn vaihtelevuudesta ja useamman eri alan asiantuntijuudesta. Sesonkiosaaja oppii mielellään uutta ja osaa soveltaa osaamistaan eri tilanteisiin. Hän ei myöskään pelkää hyödyntää alansa teknologiaa työtehtävissään. Oman osaamisen myyminen on tulevaisuuden sesonkiosaajalle luontaista, ja se auttaa työn löytämisessä. Sesonkiosaaja on kielitaitoinen ja palvelee mielellään eri kulttuureista tulevia asiakkaita.

Työnantajan terveiset

- Meillä on tarjota työtä tietyinä aikoina vuodesta, jolloin töitä tehdään.
- Kokemuksemme mukaan työntekijät, joilla on kaksi tai useampi säännöllinen työnantaja eri sesonkeina, ovat sitoutuneempia työnantajiinsa.
- Ahkera ja työhön tarttuva henkilö pidetään talossa.
- Yhdistämällä työnantajia, saa luotua itselleen ympärivuotisen työn.

Tehtävän risut ja ruusut

+ Kun on monta työnantajaa, pääsee kehittämään osaamistaan usealle eri alalle.
- Epävarmuus tulevasta. Sesonkityön voi nähdä mahdollisuutena tai haasteena.

Rekrytointitarve

Sesonkikausien aikana työvoimapula on suuri sesonkipainotteisilla aloilla. Tarttuva ja oma-aloitteinen tekijä saa töitä.

Tulevaisuuden yrittäjämäinen moniosaaja

Vaadittava perusammattitaito

Yrittäjämäisellä moniosaajalla on hallussa oman alansa perusammattitaito. Hän on halukas jatkuvaan kehittymiseen sekä erikoistumaan alan vaatimalla osa-alueella.

Yrittäjämäiseltä moniosaajalta tulevaisuudessa vaadittava osaaminen

Itsensä johtaminen ja kehittäjäasenne

Yrittäjämäinen moniosaaja on itseohjautuva ja kykenee itse suunnittelemaan työnsä. Hänellä on vastuullinen ja sitoutunut suhtautuminen työhönsä. Yrittäjämäinen moniosaaja pyrkii myös jatkuvaan oman toiminnan ja työn kehittämiseen.

- Oma-aloitteisuus, tavoitteellinen ja itseohjautuva työote
- Hyvä kiireen ja hektisyyden sietokyky
- Ammattitaidon ylläpitäminen ja oman toiminnan kehittäminen
- Tehokas ajankäytön hallinta ja tehtävien priorisointi

Liiketoimintaosaaminen ja toimintaympäristön tuntemus

Yrittäjämäinen moniosaaja työskentelee laadukkaasti ja taloudellisesti. Hän kokee eri verkostoissa toimimisen luontevaksi osaksi työtään.

- Laatuosaaminen ja taloudellisuus
- Markkinoiden kehityksen ja trendien seuraaminen
- Kyky hyödyntää työssään alueen verkostoja ja mahdollisia yhteistyökumppaneita
- Alueellinen tuntemus
- Toimialan trendien ja kehityksen seuraaminen ja niiden mukaan toimiminen

Digitaidot

Yrittäjämäisellä moniosaajalla on aito kiinnostus hyödyntää uusinta teknologiaa työssään.

- Oman alansa teknologioiden hallinta
- Yleisimpien toimisto-ohjelmien hallinta
- Sosiaalisen median hallinta
- Seuraa alan teknologioiden kehitystä

Vuorovaikutus- ja asiakaspalvelutaidot

Yrittäjämäinen moniosaaja on läsnä asiakaspalvelutilanteissa ja hallitsee erinomaiset sosiaaliset taidot.

- Tiimityöskentelytaidot
- Vuorovaikutus onnistuu mutkitta myös englannin kielellä
- Asiakaslähtöinen toimintatapa: asiakaslähtöisyyden ymmärtäminen, tarpeiden ja odotusten tunnistus

Myyntitaidot

Yrittäjämäinen moniosaaja tuntee asiakasryhmänsä ja hallitsee aktiivisen myynnin.

- Myyntityön hallinta: tuotteiden ja palveluiden myyntiosaaminen
- Tuotteistamiseen liittyvä osaaminen: tuotteen tai palveluiden suunnittelu ja toteutus

Taipuva yrittäjämäinen moniosaaja

Tulevaisuuden yrittäjämäinen moniosaaja on monessa mukana. Hän tuntee toimintaympäristönsä ja osaa toimia siinä tehokkaasti ja taloudellisesti. Yrittäjämäinen moniosaaja johtaa vahvasti omaa työtään, arvioi toimintaansa ja on aina halukas kehittymään. Hän haluaa hyödyntää teknologiaa työssään ja kykenee nopeasti omaksumaan uusia digivälineitä. Yrittäjämäinen moniosaaja luo usein itse työnkuvansa riippumatta mihin tehtävään on alunperin tullut. Hänelle verkostoituminen on luontaista ja kommunikointi onnistuu myös englannin kielellä.

Työnantajan terveiset

- Meillä pärjää, kun pystyy tekemään vähän kaikkea. Kaikki osaavat kaikkien työt.
- Vastuullinen asenne työntekoon on tärkeää; kyky ottaa vastuuta ja tehdä annetut tehtävät hyvin loppuun.
- Arvostamme rohkeutta heittäytyä ja kokeilla.
- Soveltamalla osaamistaan eri tilanteisiin luo uusia työmahdollisuuksia.

Tehtävän risut ja ruusut

+ Tehtävä sopii henkilölle, joka nauttii vastuunotosta ja on itseohjautuva.

+ Yrittäjämäistä moniosaajuutta arvostetaan monella alalla.

- Jos oma-aloitteisuus ei ole yksilölle ominainen piirre, voi yrittäjämäisen moniosaajan työ tuntua uuvuttavalta.

Rekrytointitarve

Monessa yrityksessä tarvitaan jo nyt yrittäjämäisiä moniosaajia.

Lopuksi: Tulevaisuuden työnkuvat

Tulevaisuuden työnkuvat

Tulevaisuudessa ammattikuvien rajat hälvenevät niiden yhdistyessä toisiinsa. Tämä johtaa ammatti-identiteettien murtumiseen ja uusien ammattien syntyymiseen, jolloin ammatti-identiteetti ei perustu enää rajattuun ja koulutuksella hankittuun osaamiseen tai tietoon. Tulevaisuuden työidentiteetti rakentuu monesta palasta kuten kyvystä yhdistää laajoja kokonaisuuksia omasta osaamisesta. [5]

Tulevaisuuden osaajaprofiilit kertovat miten eri tavoin työtehtävät, työtavat, ammattikuvat ja se, mitä ymmärrämme työkksi, voi muuttua. Ne näyttävät myös, millaisia mahdollisuuksia tulevaisuuden työelämässä tavataan. Olemme mukana luomassa tulevaisuuden työtä ja työnkuvia!

Ole utelias, löydä tarve ja vastaa tarpeeseen omalla osaamisella. Tämän koonnin sesonkiosaaja ja yrittäjämäinen moniosaaja -osaajaprofiilit syntyivät Lapin työmarkkinoiden tarpeesta ja moni jo toteuttaa profiilien työtapoja työtehtävissään. Tartu siis mahdollisuuksiin ja sovelta osaamistasi eri suuntiin!

Lähteet ja lisätiedot

[1] Sitra. (2020). Megatrendit. <https://www.sitra.fi/artikkelit/megatrendit-2020-kalvosetti/> (haettu 14.2.2020)

[2] Työ- ja elinkeinoministeriö, Alasoini, T. Houni, P. Work Up! Tulevaisuuden työ. (2019). http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161299/TEM_oppaat_3_2018_WorkUp_Tulevaisuuden_työ_22012019_Web.pdf (haettu 14.2.2020)

[3] ePerusteet. Ammatillinen koulutus. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/selaus/kooste/amatillinenkoulutus?hakutyyppi=perusteet> (haettu kevät 2020)

[4] Leveälähti, S. Nieminen, J. Nyysölä, K. Suominen, V. & Kotipelto, S. (toim.) (2019). Osaamisrakenne 2035. Opetushallitus.

[5] Jousilahti, J. Koponen, J. Koskinen, M. Leppänen, J. Lätti, R. Mokka, R. Neuvonen, A. Nuutinen, J. & Suikkanen, H. (2017). Työ 2040. Skenaarioita työn tulevaisuudesta. Demos Helsinki & Demos Effect.

C&Q Systems. <https://cqsystems.fi/>